

Bedrijven zien de lisdodde wel zitten

Vezelverwerkende bedrijven hebben grote belangstelling voor lisdoddeproducten. Dat blijkt uit een onderzoek dat Gerben Nij Bijvank van Spring Company heeft uitgevoerd voor het Innovatieprogramma Veen.

Theo Klein

Feanwâlden | Van de sigaarplant kan onder andere isolatiemateriaal worden gemaakt en plaatmaterialen voor de bouw. Ze kan ook als vezelversterker worden gebruikt in mortels en als vulmateriaal in plastic. Verder zijn er succesvolle proeven om er textiel van te maken, zei Nij Bijvank dinsdag op een webinar van het Nationaal programma bodemdaling over lisdoddeteelt.

Al een aantal jaren wordt onderzoek gedaan naar alternatieven voor de veehouderij in de veenweidegebieden. Die vraagt lage waterstanden wat niet alleen zorgt voor inklinking van de bodem van soms meer dan een centimeter per jaar, maar ook voor uitstoot van broeikasgassen als CO2 en methaan.

Het 225.000 hectare tellend veenweidelandschap in Nederland stoot jaarlijks 4,2 miljoen ton CO2 uit, 4 procent van de totale Nederlandse uitstoot. Een hoger grondwaterpeil zorgt niet alleen voor minder snelle bodemdaling maar ook minder CO2-uitstoot.

Rendabel

De lisdodde wordt gezien als een kansrijk gewas in een voor veeteelt ongeschikt vernat veenweidegebied dat voor de boer ook een inkomen kan genereren. In hoeverre het ook echt rendabel is, is volgens Nij Bijvank lastig te zeggen. „Er zijn hoge inkomsten mogelijk, maar ook veel risico's voor hoge kosten.” De geïnventariseerde inkooprij van lisdodde loopt uiteen van honderd euro per ton droge stof tot 1300 euro. Voor een rendabele bedrijfsvoering moet een hectare lisdodde vier- tot negenduizend euro opbrengen.

Voor de meeste van de door Nij Bijvank benaderde bedrijven was de lisdodde een onbekend materiaal. Maar omdat het een duurzame grondstof is die ook een rol kan

spelen bij het beperken van bodemdaling en CO2-uitstoot vinden veel bedrijven het een interessante optie.

Op dit moment zitten producten op basis van lisdodde nog in een ontwikkelfase. Wel is bouwbedrijf Dijkstra Draisma uit Dokkum al ver wat betreft de lisdodde als isolatiemateriaal. In Duitsland maakt Typha Technik platen voor de bouw met lisdodde.

Methaan

Overigens kan bij een te hoog waterpeil de lisdoddeteelt zorgen voor meer uitstoot van broeikas-

Overigens kan bij een te hoog waterpeil de lisdoddeteelt zorgen voor meer uitstoot

gassen dan het traditionele veenweidelandschap, gaf Merit van den Berg, onderzoeker aan de Vrije Universiteit, aan. „Er is een optimum in vernatten om CO2-uitstoot te reduceren waarbij de methaan-uitstoot ook laag blijft.” Dat evenwicht ligt volgens haar rond een waterstand van tien centimeter onder het maaiveld. Bij die waterstand zit er nog genoeg zuurstof in de bodem waardoor bacteriën het methaan om kunnen zetten in het minder schadelijke CO2. Wel betekent het voor een boer een lagere opbrengst dan met een nog hogere waterstand.

Andere natte teelten als veen-

Lisdodde-oogst in een proefveld in het Bûtefjild bij Feanwâlden. Foto: Better Wetter

mos en riet laten wat betreft de methaanuitstoot gunstiger resultaten zien.

Fossiele brandstoffen

Volgens Marle de Jong van de Universiteit Utrecht levert de lisdoddeteelt in vergelijking met veeteelt

een derde minder CO2-uitstoot op. Ze vergeleek daarbij veeteelt op een veenweidegebied met een waterpeil van zestig centimeter onder het maaiveld met lisdoddeteelt met een waterpeil van plus twintig centimeter.

In die berekening is de lisdodde-

oogst met fossiele brandstoffen geoogst en gedroogd. Wel wees ze er op dat het waterpeil grote invloed heeft op de CO2-uitstoot. Zo ligt het peil in het Friese veenweidegebied op min negentig centimeter en valt er met een hoger peil meer winst te behalen.